

ПРЕС КЛИПИНГ

20.децембар 2011.

НАСЛОВИ

Спасојевић: Привреда полако умире;(стр.2)

Држава помаже грађевински сектор до краја 2012.; (стр.3)

Србији прети финансијски колапс; (стр.4)

Притисак за 15 одсто повишице; (стр.7)

Париз: Отказано на стотине летова; (стр.8)

Спасојевић: Привреда полако умире

С. БУЛАТОВИЋ

Власник „ИТМ групе“ Топлица Спасојевић о кризи: Банке које не желе да дају кредите треба казнити одузимањем лиценце. Нисмо више лидер у региону, морамо да се пробудимо

БАНКЕ које држе штедњу и депозите, а не желе да улазе у ризик, нису нам потребне. Ако неће да пласирају новац у привреду, већ га држе на рачунима у иностранству и у обвезницама, треба их кажњавати. Можда им одузети и лиценце.

Ово у разговору за "Новости" каже Топлица Спасојевић, власник "ИТМ групе" и председник Удружења корпоративних директора Србије, ишчекујући ефекте недавног договора председника Бориса Тадића, премијера Мирка Цветковића, Народне банке Србије, банкара и привредника.

- Банке усвојеном мером добијају помоћ - објашњава Спасојевић. - Цена капитала ће за њих бити нижа. Сада је питање да ли ће оне смањење прелити на привреду. То зависи од њих.

* Да ли је реално да ово олакшање донесе и ниже камате?

- До сада смо имали два појевтињења капитала. Смањене су камате на девизну штедњу, са 7,5 одсто пале су на 5,5 одсто. Кредити тада нису појевтинили. Ово је друго појевтињење. Мера је добра, али она још не даје ефекат у привреди. На састанку са председником, премијером и гувернером један банкар је отворено рекао да су банке изгубиле у Украјини и Русији и да морају овде да се "ваде".

* А шта би имало ефекта и побољшало стање у привреди?

- Неопходно је да дугорочни кредити буду са каматом нижом за два до три одсто. Гувернер је у праву, банке имају новац. Оне на рачунима у иностранству држе скоро две милијарде евра и мало више од милијарде имају у домаћим обвезницама.

ВАЖАН СТАБИЛАН КУРС * Да ли остајете при захтевима из недавног апела Народној банци Србије?

- Седам удружења је потписало тај апел. Инсистирамо на дугорочном финансирању и стабилном курсу. Курс је последњих година био велики проблем. Када динар ослаби на крају године, то поједе биланс предузећа. Проблем је и због отплате кредита. Ко је узео позајмицу од милион евра на нивоу од 103 динара за еврo, ако је еврo 106, враћа 30.000 евра више. Али ако је курс 95 динара за еврo, привредник зајам враћа по обрачуњу од 103 динара и не може да уштеди тих 80.000 евра. У оба случаја разлику узима банка. По мени је то кривично дело, али,

срећом, нису све банке такве. Народна банка Србије и Министарство финансија би морало да спрече овакво понашање.

*** Зашто не пласирају новац?**

- Зато што могу да раде и са малим пласманом и високим каматама и да покривају трошкове. У земљи раде 33 банке, али то очигледно није довољна конкуренција. Банке могу и овако да живе и зарађују, али привреда не може тако да ради. Неопходно је или стимулисање или кажњавање банака. Ако оне нису спремне, Влада мора да пронађе нов модел финансирања привреде. Друга опција је да каже да је овакав ниво развоја привреде и друштва задовољавајући.

*** Шта би требало да буду прве мере Владе?**

- Наша стопа раста је недовољна. Потребна је подршка извозу, покретање развојне банке и комплекс финансијских мера. За све кредите је потребан грејс период од шест месеци до годину дана, без пенала. Једноставно што брже убризгати новац у привреду. Потребно је активирати нов инвестициони круг, пре свега улагати у пољопривреду. Овако неће моћи дуго.

*** У супротном, шта ће се десити?**

- Како кажу, птице умиру певајући. Умреће привреда. Код нас је већ стопа незапослености највећа у региону. Доскоро се о Србији причало као о лидеру у окружењу. Више се то не чује. Изгубили смо много времена. Морамо да се пробудимо.

*** Да ли већ осећате преливање кризе из Европе?**

- Како год да је ова криза настала, неки кажу да је и вештачки створена како би Немачка и Француска прекомпоновале Европу, ми је нећемо избећи. Осећамо је тако што, част изузецима, грчке и италијанске банке неће да одобравају кредите. Извоз наших предузећа ће пасти у земљама у којима су највећи проблеми, као што су Италија и Грчка. Зато су нам мере и потребне.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/drzava_pomaze_gradjevinski_sektor_do_kraja_2012.4.html?news_id=230413

Држава помаже грађевински сектор до краја 2012.

Аутор: Бета

Београд - Влада Србије је одлучила да до краја 2012. године продужи важење Закона о подстицању грађевинске индустрије у кризи да би помогла том сектору, јер је светска економија на прагу нове рецесије, изјавио је јуче министар животне средине и просторног планирања Оливер Дулић.

„Светска економија далеко је од брзог опоравка коме смо се надали када смо у јуну прошле године важење Закона ограничили до краја ове године. Други разлог лежи у томе што решења овог закона могу да постану системска, а не само кризна“, рекао је Дулић образлажући у Скупштини Србије измене Закона о подстицању грађевинске индустрије у условима кризе. Дулић је рекао да је применом закона у овој години „грађевинска индустрија спасена“, наводећи да су се државе у региону које нису имале сличан закон, суочиле са драматичним падом у тој области.

http://www.danas.rs/dodaci/biznis/srbiji_prethodni_finansijski_kolaps.27.html?news_id=230368

Званични подаци замагљују реалну слику о висини јавног дуга, тврде саговорници Данаса

Србији прети финансијски колапс

Аутор: Мирјана Стевановић

Процене аналитичара који су упозоравали да би, уколико се тренд задуживања настави, јавни дуг Србије могао да прекорачи критичну границу од 45 одсто бруто домаћег производа утврђену Законом о буџетском систему, постале су реалност. И мада саветник премијера, Јуриј Бајец, истиче, позивајући се на методологију коју користи Министарство финансија, да Србија, формално, није суочена са кризом јавног дуга, подаци Народне банке Србије (за већину аналитичара валиднији) указују на то да је јавни дуг премашао 14,7 милијарди евра, што је 46,7 одсто БДП-а. Али, ту ионако драматичну ситуацију додатно подгрева изјава професора Млађена Ковачевића, редовног члана Академије економске науке, који тврди да је вредност јавног дуга вештачки смањена (и злоупотребљена у политичке сврхе). Он упозорава да Србији, већ у другој половини 2012, прети финансијски колапс.

- Упркос томе што моје колеге, ту пре свега мислим на председника Фискалног савета, па и гувернера Народне банке Србије, говоре да је однос јавног дуга и бруто домаћег производа на нивоу од око 45 одсто, то нема благе везе са реалношћу, јер је из обрачуна који користи Министарство финансија искључен дуг НБС од око 1, 6 милијарди евра према ММФ-у као и дуг централне банке по основу емитованих државних записа које су откупили пословне банке - реч је о износу од око милијарду евра. Ту је и дуг локалних самоуправа који такође није обухваћен овом методологијом, а све то указује на чињеницу да је апсолутна вредност јавног дуга вештачки смањена. Осим тога, у укупном јавном дугу више од 80 одсто обавеза, укључујући и стару девизну штедњу, изражено је у девизама. Пошто се тај износ множи са 102 или 103 динара, вредност јавног дуга се, због екстремно прецењене домаће валуте, вештачки обара. С дуге стране вредност БДП-а израчунава се у текућим ценама па је по том основу „надуван“, односно већи је за 3,7 пута него 2000, а реално је забележен раст од 45 одсто - упозорава Ковачевић.

Он је уверен да би коректнија рачуница, а то значи БДП изражен у сталним ценама и јавни дуг изражен у страниј валути (евро или долар), показала да је тај однос на знатно вишем нивоу него што то политичари приказују, злоупотребљавајући податке. Наш саговорник се слаже с констатацијом да је методологија НБС нешто прецизнија, али додаје да се и ту игнорише чињеница да је динар прецењен и да се такав курс одржава на два начина - продајом девиза на међубанкарском тржишту (прошле године је НБС, да би спречила велике дневне флукуације,

продала око 2,5 милијарде евра) и с друге стране, емитовањем државних хартија од вредности у износу од око 244 милијарде динара (око 2,4 милијарде евра), чиме је држава повукла огромну масу динара који би се, да није било те операције, највероватније, „преселили“ у девизе. Додуше, ове године је НБС симболично интервенисала на међубанкарском тржишту, али се зато држава, продајом записа на домаћем тржишту, задужила за више од 400 милијарди динара, док се по истом основу на иностраном тржишту задужила за додатних милијарду евра. Тако је држава заправо одвукла огромну масу динара који би по свему судећи били искоришћени за куповину девиза. То је додатно утицало на прецењеност динара. Уз констатацију да се држава, од септембра, сусреће са озбиљним проблемима алиментирања буџета и одржавања буџетског дефицита на око 4,5 одсто БДП-а, наш саговорник упозорава да ће наредна година бити још тежа кад је реч о пуњењу буџета.

- Вредност увоза ће, по свему судећи, бити мања, па ће и буџетски приходи од царина, акциза и других дажбина на увозну робу, бити нижи. Пуњење државне касе биће додатно угрожено ако се усвоји, иначе оправдан, захтев привредника да се ПДВ плаћа не на основу закљученог посла, већ после наплате. Крајње је неизвесан и износ страних директних инвестиција, поготово ако Србија ни у фебруару не добије статус кандидата за чланство у ЕУ. Реално је очекивати да ће банке мање средстава моћи да усмере у куповину државних записа. Имајући све то у виду, намеће се закључак да се Србија налази не само пред привредним, већ и пред финансијским колапсом - тврди Ковачевић и додаје да би најлогичније било да се смање издаци по основу јавних набавки, где су злоупотребе огромне, утолико пре што је у изборној години нереално очекивати да се смање плате или да се повећају порез.

Подаци говоре да је од почетка светске економске кризе приметно интензивно задуживање јавног сектора чије је учешће у укупном спољном дугу, 2009. износило 34,5 одсто, у 2010. години достигнут је ниво од 38,2 одсто, да би крајем септембра 2011. нарасло на 43,7 одсто (на супрот томе, учешће дуга приватног сектора редуковано је са 61,8 одсто на 58,9 одсто).

- У септембру је структура додатно погоршана с обзиром на то да је преко еврообвезница влада Србије на међународном финансијском тржишту прикупила додатних око 724 милиона евра. Очигледно је, дакле, да је држава главни креатор спољног дуга Србије а у условима економске кризе, смањеног прилива буџетских прихода, недостатка нових инвестиција и нетрансформисаног јавног сектора, потреба за додатним задуживањем како би се регулисале текуће буџетске обавезе, али и остварила стабилност домаће валуте, биће још више изражена - изјавио је за Данас Саша Ђоговић, аналитичар Института за тржишна истраживања.

Он тврди да је оваква економска политика, утемељена на неолибералном концепту, довела Србију у позицију економске колоније и зависника од кредитних инфузија ино кредитора што је знатно смањило њен политички маневарски простор. „Могло би се рећи да је Србија и даље тежак болесник, који без туђих извора финансирања није у могућности да сервисира своје текуће обавезе и та зависност се временом само продубљује“, каже Ђоговић.

Коментаришући захтеве појединих привредника да се граница јавног дуга подигне на ниво од 60 одсто БДП-а, Ђоговић подсећа да домаћа привреда, није у могућности да одговори ни постојећим финансијским обавезама, а камоли да улази у нове кредитне аранжмане. Он истиче да су се привредници „преинвестирали“ и да сада због слабе упослености капацитета, све теже могу да измирују своје кредитне обавезе. Ђоговић у том контексту подсећа да је укупан спољни дуг Србије, крајем септембра 2011, премашио 23,8 милијарди евра, што је за 0,3 одсто више у односу на крај децембра 2010. а разлози зашто није забележен значајније раст, леже у

чињеници да је спољни дуг приватног сектора, редукован за чак 8,7 одсто, прецизније забележен је пад са 14,7 на 13,4 милијарде евра. „Сведоци смо промене власничке структуре, углавном већих компанија, али и гашења малих или средњих предузећа и тај процес ће посебно доћи до изражаја у 2012, када држава, суочена са ограниченим могућностима задуживања, неће моћи у већој мери да субвенционише кредите, односно да ублажи цену кредитирања“, процењује Ђоговић и додаје да ће наредне године, услед потребе санирања дужничке кризе у еврозони и докапитализације пословних банака, страни извори финансирања бити лимитирани.

- То је још један од показатеља да је крајње време да се крене у оштре резове у јавном сектору и смањивање јавних расхода, што пре свега значи отпуштање вишка запослених у администрацији. Другим речима, јавни сектор мора да се прилагоди потребама и могућностима привреде и да постане солидаран партнер у решавању економске кризе која би и Србији могла да донесе „грчки сценарио“. Уз то, са трансформацијом јавних предузећа, створили би се услови не само за уштеде у буџету, него и за нове инвестиције у тим предузећима, посебно у енергетском сектору, а самим тим и простор за додатно пуњење буџета. Дакле, путеви изласка из кризе могу се назрети, али евидентно је и то да нема јасне визије, а ни политичке воље да се суштински крене са реформским процесима, који би, очигледно, угрозили постојеће привилегије политичке елите - сматра Ђоговић.

Дилеме нема - обуздавање јавних расхода биће важан тест за државу, јер би у супротном могао да буде угрожен њен кредибилитет, али и функционисање аранжмана са ММФ-ом. Процењује да влада неће ићи на повећање неких пореских стопа већ се пре могу очекивати мере које ће наплату социјалних доприноса учинити ефикаснијом. У том пакету ће се, по свему судећи, наћи и уштеде у јавним набавкама, а могло би да се „дирне“ и у неке мање осетљиве субвенције. Ако се све то стави у контекст, рекло би се прилично реалних, процена да се у наредном периоду не може очекивати привредни раст већи од два одсто, онда је јасно да разлога за забринутост и те како има, утолико пре што је у Србији, као уосталом и у другим земљама погођеним кризом, смањење јавне потрошње веома болан процес, јер то аутоматски значи да се ограничавају трансфери за пензије, затим издаци за незапослене, образовање, здравство... Песимисти би рекли: Србија ће тешко избећи „грчки сценарио“. И то упркос смањењу буџетског дефицита (140 милијарди динара) на 4,25 одсто процењеног БДП-а колико је предлогом буџета за 2012. предвиђено.

Суморне прогнозе

- Држава ће, по свему судећи, поново морати да пренесе део доспелих динарских, али и девизних, обавеза насталих по основу емитованих државних записа, на 2012, па чак и 2013. годину. Уз то, ако се зна да је у 2011. више од 70 одсто буџетских прихода остварено задуживањем по основу емитовања државних записа, поставља се питање колико ће прихода на тај начин бити обезбеђено у 2012. Одговор је - више него у 2011. Јер, ако је у условима раста БДП-а за око 2,5 одсто, укупан јавни приход реално смањен за око 4,2 одсто, приход од пореза на додату вредност за 5,4 одсто, док је приход од осталих облика пореза на добит био нижи за 13,4 одсто, реално је очекивати да ће ти приходи у наредној години забележити осетни пад с обзиром на то да се прогнозира спорији раст БДП-а - упозорава професор Млађен Ковачевић.

Млађен Ковачевић, редовни члан Академије економских наука

Упркос томе што неке моје колеге говоре да је однос јавног дуга и бруто домаћег производа на нивоу од око 45 одсто, то нема благе везе са реалношћу, јер је из обрачуна који користи Министарство финансија искључен дуг НБС од око 1, 6 милијарди евра према ММФ-у као и дуг централне банке по основу емитованих државних записа које су откупили пословне банке - реч је о износу од око милијарду евра. Томе треба додати и дуг локалних самоуправа.

Саша Ђоговић, аналитичар Института за тржишна истраживања

Оваква економска политика, утемељена на неолибералном концепту, довела је Србију у позицију економске колоније и зависника од инфузија ино кредитора што је знатно смањило њен политички маневарски простор. Могло би се рећи да је Србија и даље тежак болесник, који без туђих извора финансирања није у могућности да сервисира своје текуће обавезе и та зависност се временом само продубљује.

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/drustvo_i_ekonomija.php?vest=101543

Синдикат здравства Независност протестује 22. децембра пред Владом

Притисак за 15 одсто повишице

Завршни протестни скуп гранског синдиката здравства и социјалне заштите "Независност" (ГСЗСЗН) одржаће се у Београду 22. децембра испред Владе Србије, где је предвиђено да се надлежнима преда писмо са захтевима. "Тражимо спровођење реформи које неће ићи на штету запослених и даљњим отпуштањима, поштовање одредби посебног колективног уговора и потписивање уговора код послодаваца. Захтева се повећање зарада од 15 одсто у наредној години, уместо 4,09 одсто колико је предвиђање представника Владе, о чему су синдикални представници упознати 14. децембра на разговорима у Министарству здравља. Захтева се и деполитизација и декриминализација установа здравства и социјалне заштите, уз слање порука да се прекине са праксом постављања директора по политичкој линији, бројним злоупотребима и пљачкању здравственог динара, са промашеним реформама и даљњем умањивању права запослених и већине грађана, наводи се у саопштењу из ГСЗСЗН. Протесту ће се прикључити синдикат јавних и комуналних предузећа Независност, а вероватно и самостални синдикат здравства и социјалне заштите. Окупљање учесника предвиђено је у 12,05 на Тргу Николе Пашића, наводе организатори. Синдикат здравства Независност већ дуже времена исказује незадовољство започетим реформама у здравству, увођењем зарада по учинку, смањењем плата на основу измена Закона о платама у јавним службама, стањем и материјалним положајем "белих мантила". У последње време организовао је неколико протеста, у клиничким центрима Ниш и Нови Сад, те последњи 15. децембра у здравственом центру Лозница. Д. С.

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=12&dd=18&nav_id=566744

Париз: Отказано на стотине летова

Извор: Бета

Париз -- Стотине летова отказано је данас на париском аеродрому Шарл де Гол због штрајка запослених у обезбеђењу француских аеродрома који траје већ три дана.

И сви летови на аеродрому Сент-Егзипери у Лиону су до данас после подне били отказани, а стотине летова је анулирано и на најпрометнијем париском аеродрому. Многи летови на аеродрому Шарл де Гол су каснили, а путници су стајали у дугим редовима како би чекирали карте.

Са лионског аеродрома су и јуче били отказани сви летови због штрајка 10.000 запослених у обезбеђењу.

Синдикат запослених у обезбеђењу француских аеродрома је у петак са руководством започео преговоре о повећању плата.

Управа лионског аеродрома је и у петак послеподне отказала све летове, а пре подне полетело је педесетак авиона.